

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 10/01

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte 1. marca 2001 na neverejnom zasadnutí predbežne prerokoval podnet M. D. a D. D., obaja bytom v T., na začatie konania vo veci porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 3 a čl. 21 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozhodnutiami Okresného súdu v Trebišove sp. zn. 13 C 617/94 a 1 E 486/95, za účasti Okresného stavebného bytového družstva v Trebišove, a takto

r o z h o d o l :

Podnet M. D. a D. D. na začatie konania o d m i e t a ako zjavne neopodstatnený.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo dňa 29. januára 2001 doručené podanie M. D. a D. D., bytom v T. (ďalej len „navrhovatelia“), označené ako ústavná sťažnosť, v ktorej sa navrhovatelia za účasti Okresného stavebného bytového družstva v Trebišove (ďalej len „odporca“) domáhajú vydania nálezu, podľa ktorého vypratáním štvorizbového družstevného bytu

nachádzajúceho sa v Trebišove na Kutnohorskej ul. č. 2219/2 na základe rozhodnutia Okresného stavebného bytového družstva v Trebišove v spojení s rozsudkom č. k. 13 C 617/94-18 došlo k porušeniu ich základných ľudských práv, a to práva na nedotknuteľnosť obydlia upraveného v čl. 21 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). Ďalej požadujú tiež zrušenie rozhodnutia Okresného stavebného bytového družstva v Trebišove a Okresného súdu v Trebišove v plnom rozsahu s tým, aby bolo Okresné stavebné bytové družstvo v Trebišove povinné nahradiť navrhovateľom trovy tohto konania.

Z návrhu vyplýva, že navrhovatelia sa stali členmi Okresného stavebného bytového družstva v Trebišove v roku 1983. Keďže v ich byte nebola v poriadku dodávka teplej a studenej vody a ani vykurovanie bytu nebolo dostatočné, uplatňovali si u odporcu nárok na zľavu z nájomného a zo služieb spojených s bývaním. Keďže odporca to neakceptoval a vychádzal z toho, že navrhovatelia majú dlh na nájomnom, vylúčil rozhodnutím zo dňa 24. augusta 1993 navrhovateľov z radov svojich členov. V konaní vedenom na Okresnom súde v Trebišove pod sp. zn. 13 C 617/94 rozsudkom zo dňa 30. augusta 1994 uložil súd navrhovateľom byt vypratať do 15 dní od pridelenia primeraného náhradného bytu. Ďalej Okresný súd v Trebišove uznesením č. k. 1 E 486/95-25 zo dňa 2. mája 1997 nariadil uskutočnenie vypratania bytu s tým, že navrhovatelia budú presťahovaní do iného bytu v Čiernej nad Tisou, pričom vypratanie sa malo uskutočniť dňa 1. júla 1997. Novým uznesením súd rozhodol o zmene termínu vypratania na deň 23. apríla 1998. I tento termín vypratania však zrušil v dôsledku návrhu na obnovu konania podaného navrhovateľmi. Návrh na obnovu konania vedeného na Okresnom súde v Trebišove pod sp. zn. 1 E 486/95 Okresný súd v Trebišove zamietol uznesením zo dňa 3. júla 1998. Ďalším uznesením zo dňa 4. februára 1999 Okresný súd v Trebišove zamietol návrh na obnovu konania vedeného na tomto súde pod sp. zn. 13 C 617/94. Ďalším uznesením Okresného súdu v Trebišove zo dňa 2. júla 1999 č. k. 1 E 486/95-35 nevyhovel žiadosti navrhovateľov o odklad a zastavenie výkonu rozhodnutia. Napokon Okresný súd v Trebišove uznesením zo dňa 25. júla 2000 č. k. E 486/95-134 rozhodol o vykonaní vypratania bytu dňa 14. augusta 2000. Vypratanie bytu sa uvedeného dňa aj uskutočnilo, pričom

sa tak stalo bez účasti navrhovateľov, a hnutelné veci, ako aj cennosti uložili sa na Mestskej polícii v Čiernej nad Tisou. Podľa navrhovateľov rozhodnutím odporcu došlo k porušeniu čl. 21 ods. 3 ústavy ako aj čl. 20 ods. 3 ústavy. Orgány odporcu svojím rozhodnutím o zrušení členstva navrhovateľov obišli ich právo na nedotknuteľnosť obydlia, a to tým viac, že pre takéto rozhodnutia neboli splnené základné predpoklady.

II.

Z dokladov, ktoré navrhovatelia ústavnému súdu predložili, treba spomenúť nasledovné:

Z rozsudku Okresného súdu v Trebišove č. k. 13 C 617/94-128 zo dňa 30. augusta 1994 vyplýva, že v právnej veci Okresného stavebného bytového družstva v Trebišove proti M. a D. D. uložil súd navrhovateľom vypratať družstevný byt č. 2 v bloku č. 2219/2 na Kutnohorskej ulici v Trebišove do 15 dní odo dňa pridelenia náhradného bytu. Z rozsudku vyplýva, že navrhovatelia boli z družstva vylúčení, pretože neplatili úhradu za užívanie bytu a za služby spojené s užívaním bytu po dobu dlhšiu ako tri mesiace. Navrhovatelia túto skutočnosť uznali a neplatenie odôvodňovali svojou zlou finančnou situáciou. Rovnako potvrdili, že obdržali od odporcu rozhodnutie o vylúčení z členstva v družstve, proti ktorému sa neodvolali.

Z uznesenia Okresného súdu v Trebišove č. k. 1 E 486/95-134 zo dňa 25. júla 2000 vyplýva, že súd rozhodol o uskutočnení vypratania bytu na ôsmom poschodí obytného domu č. 2219/2 na Kutnohorskej ulici v Trebišove dňa 14. augusta 2000 o 9.00 h tak, že navrhovatelia budú presťahovaní do 3-izbového družstevného bytu č. 9 na treťom poschodí obytného domu A 2 na Zimnej ulici č. 194/20 v Čiernej nad Tisou.

III.

Ústavný súd považuje za potrebné predovšetkým uviesť, že podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach proti právoplatným rozhodnutiam ústredných orgánov štátnej správy, miestnych orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy, ktorými boli porušené základné práva a slobody občanov, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Keďže Okresné stavebné bytové družstvo v Trebišove, ktorého navrhovatelia označili za účastníka konania, nie je ani orgánom štátnej správy, ale ani orgánom územnej samosprávy, ústavná sťažnosť neprichádza vôbec do úvahy. Obdobný záver platí, aj pokiaľ navrhovatelia označili za účastníka konania všeobecný súd. Preto ústavný súd kvalifikuje toto podanie podľa jeho obsahu v zmysle ustanovenia § 31 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v spojení s ustanovením § 41 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku ako podnet na začatie konania podľa čl. 130 ods. 3 ústavy. V zmysle citovaného článku ústavy môže ústavný súd začať konanie aj na podnet právnických alebo fyzických osôb, ak namietajú porušenie svojich práv.

Pri predbežnom prerokovaní každého podnetu ústavný súd skúma, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, medzi ktoré patrí aj jeho zjavná neopodstatnenosť.

Z podnetu sa dá vyvodiť, že navrhovatelia sa cítia dotknutí jednak rozhodnutím odporcu o ich vylúčení z členstva a jednak rozsudkom Okresného súdu v Trebišove č. k. 13 C 617/97-18 zo dňa 30. augusta 1994 v spojení s konaním o výkone rozhodnutia vypratáním bytu vedeným na Okresnom súde v Trebišove pod sp. zn. 1 E 486/95, ktoré bolo dovŕšené ich vypratáním. V tom vidia porušenie čl. 21 ústavy, podľa ktorého je obydlie nedotknuteľné a zásahy do nedotknuteľnosti obydlia možno uskutočniť iba zákonom.

Podľa názoru ústavného súdu navrhovateľa, pokiaľ boli tej mienky, že odporca ich z radov svojich členov vylúčil neprávom, mali možnosť zákonným postupom brániť sa proti vylúčeniu, čo však neurobili. Preto ich vylúčenie z radov odporcu treba považovať za právoplatné a zákonné.

Od tejto skutočnosti sa potom odvíja aj rozsudok Okresného súdu v Trebišove č. k. 13 C 617/94-18 zo dňa 30. augusta 1994, ktorý nadobudol právoplatnosť v prvom stupni, a následné konanie o výkone rozhodnutia vypratáním bytu vedené na Okresnom súde v Trebišove pod sp. zn. 1 E 486/95 (ktoré sa taktiež stalo právoplatné v prvom stupni), a to vrátane realizácie vypratania navrhovateľov z bytu, ku ktorému došlo dňa 14. augusta 2000.

Z uvedených skutočností vyplýva, že navrhovateľa nevyčerpali riadne opravné prostriedky ani proti rozhodnutiu o vylúčení z členstva v družstve, ako ani proti rozhodnutiam súdu prvého stupňa o povinnosti vypratať družstevný byt (sp. zn. 13 C 617/94) a o nariadení výkonu rozhodnutia vypratáním (sp. zn. 1 E 486/95).

Vzhľadom na uvedené treba poukázať na to, že ku zásahu do práva na nedotknuteľnosť obydlia navrhovateľov došlo na základe zákona a za situácie, kedy si zásah vyžadovala ochrana práv vlastníka bytu.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu nemožno považovať za opodstatnený taký podnet, podaniu ktorého na ústavný súd nepredchádzalo využitie takých právnych prostriedkov nápravy, ktorými sa jeho pisateľ mohol domáhať ochrany tohto základného práva (slobody), porušenie ktorého v podnete namietal (mutatis mutandis I. ÚS 34/98, I. ÚS 16/98, I. ÚS 16/99, I. ÚS 21/99).

Ústavný súd považuje preto tento podnet za zjavne neopodstatnený v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V dôsledku toho podnet odmietol.

